

לזה אמרו כי הי דיבר עוב על ישראל שהי בעלמו דבר עוב
מה שלא ישיגורו הנביאים.

קיימים לא הניחו להתחבר עם האספסוף הערב רב, נמלא
לקו הקלינים וגם הקוליס שעי"ז בא קצרות התאור.

והאספסוף. הנה כתיב [תהלים קמ"ה ע"ז] ומשציע לכל חי
רעון, פי מורי בהפלאה יח*) הקצ"ה משציע
לכל לדיק הנקרא הי משציעהו רעון והסתפקות, שלא יחא
מאובן אשר חס יש להם מנה מצקשים מאתיים, חלא
משציעם רעון. והנה האספסוף ערב רב לא זכו להשצעת
רעון מאת ה', ולא הי ראויים לצרכה זו, ע"כ התאוו תאור
עצמיה, וכל מה שאתה מוסיף בשצחו של מן שהי כדש
וכשמן כל זה מוסיף עוד תאור יותר, ע"כ התאוו תאור
העצמיות. אך בני ישראל שנתצרכו במשציע לכל חי רעון
הם נתפתו אחר האספסוף ויצכו גם כמה. ע"כ אמר
מרע"ה שש מאות אלף רגלי, ולא גלגולת, כ"א רגלי
הצועעים צלון ומתאווים תאור, ח"כ כל דגי הים לא ימלא
להם כי יתאוו עוד למאתיים ויותר, ואמר הקצ"ה עתה
הראה חס לא יזכו לרעון מעכשיו דהיינו צו"ה להם לרא
עד אשר יקולו זה וינא מאפס.

זכרנו את הדגה וגו'. חז"ל פירשו פסוק זה שהתלוננו
על עריות, מי יאכילנו צער, שאר צער, עיין
הפלאה. והנה אחז"ל [מנ"י ח"ג פמ"ט] דכריתת הערלה
מתיש כח התאור, ואמנם צליל עונה מזה לאכול דברים
המרצים תאור ודגים המפרים ומרצים, והנה צמארים לא
היו נמולים והי האוותן רבה, ועכשיו נמולו והתאוו תאור
להיות להם תאור כמקדס כשהי ערלים, ואמרו צמארים
אכלנו דגים והשומים חנם כי לא היינו לריכים.

זכרנו את הדגה אשר נאכל צמארים חנם. ונראה דהנה
בחוצת הלצות [שער הצחינה פ"ה] כתב דהזכרון
אחד מטובות הקצ"ה, כי בלעדו לא הי העולם יכול
להתקיים, דאם הוא נכנס צפתחו של זה לא הי יודע איך
ינא, וגם צשאר דברים צמאכל וצמשתה שאם אוכל פעם
אחד דבר זה זוכר העטם שהי צמאכל כדי שכשירנא לאכול
פעם צי יזכור מה עטם צמאכל זה, וזה שאמרו זכרנו את
הדגה אשר נאכל צמארים חנם, כלומר הזכרון עכשיו צדגה
בחנם הוא שאין לנו דגים עכשיו.

ועתה נפשו יצא אין כל צלתי אל המן עינינו. [עיין
לעיל ד"ה וצוה נצאר].

(יח*) מצינו רעיון זה בפנים יפות דברים על הפסוק נפתלי שבע
רצון (שם ל"ג כ"ג), ובהפלא"ה כתובות (ג"ד א' לדפי
הספר), ברם שם ושם לא מוזכר בנוגע לפסוק דפוחת וגו'.

ויסעו מהר ד'. עפרש"י. איהא סוף פרק שירה רצי ישעיה
תלמידו של רחצ"ד ההענה פ"ה תעניות, אמר
הכלבים דכתיב צהו והכלבים עזי נפש לא ידעו שצעה יזכו
לומר שירה, צאתה לו השוצה על דכתיב ולכל בני לא יחרץ
כלל לשוני, וכן על שמלואתם מעבדים עורות לס"ת. והענין
כי המסתפק צמה שיש לו מודה ומשצח ואין מצקש יותר,
כדרך שאנו אומרים מודים ואין מצקשים שם רחמים, ואין
לומר כשם, כמ"ש חוס' פ"ק דמגילה [ד' ע"א ד"ה פסק],
אמנם לעומת זה צצרכת התורה והמלות אין אנו מסתפקים,
אך מודים על העצר ומצקשים על העתיד, והיינו מודים
דרצון על שהייתנו וקיימתנו, היינו בעצודת הי שהוא
הקיום הנלהי, ומסיים לבקש על העתיד, כן תהיינו
ותקיימנו, אמנם הערב רב כלבא צישא צהיפוך, ויסעו מהר
ד' כתיובק הצורה מצית הספר, שכבר צרכו צרכה אחרונה
על התורה והמלות ולא צקשו יותר, והתאוו תאור לבקש
יותר עוד ממה שנתן להם לחם מן השמים. וע"ז התענה
תלמידו של רחצ"ד, שהי רצו די לו צקצ ומסתפק צקצ
חרוצים, ואלו הכלבים אשר לא ידעו שצעה איך יאמרו שירה,
כי לא יאמר שירה חלא על דבר שהוא מרונה ומסתפק, אך
המצקש יותר אין שירתו שירה חלא צקשה להוסיף עוד
הצ הצ. ונאמר לו מן השמים שהם אומרים שירה על מוטע
דמיטע עצודת הי קנה דמקאת שלא יחרץ לשוני נגד ישראל,
ולעצד מלואתם עורות לס"ת, צזה מסתפקים ויודעים
שצעה והוא להם די ויותר, ואומרים שירה ע"ז, ע"ד ויסעו
מהר ד'.

וינוסו משנאיך מפניך. פירש"י מי הם שונאי ד' שונאי
ישראל. וקשה מ"ע לא פי כן על אויבך המוקדם.
וי"ל דרש"י פי ויפולו אויבך המכונסים, היינו כינום
לרשעים צצתי כנסיית ומשתאות שלהם ודוצרים עתק על
ד' ומשיחו, והיינו אויבי ד', אך וינוסו משנאיך, פירש"י
הרודפים, ולא שייך לומר רודפי הי, ע"כ פירש"י רודפי
ישראל הם משנאי הי.

ותאכל צקה המחנה. פירש"י צקלינים או צמוקנים חלו
ערב רב. ושיהם חמת, כי צחטאם מתו קלינים
הם הסנהדרין שחטאו קלת צויתחו את חלקים, וגסתלקו
עתה לכפר על עון הדור, אמנם אחר שנסתלקו הצדיקים
התאוו האספסוף והסיתו גם בני ישראל, ואלו היו הצדיקים